

Fikret Gülen: Bir Dost, Bir Dava İnsanı

Oğuz Oyan*

Fikret Gülen'i Sayıştay Denetçiliği döneminden, 1980'lerden itibaren tanıdım. 1973'te SBF'den mezun olduktan sonra 1974 yılında katıldığı Sayıştay Denetçiliği kariyerinde araştırmacı kimliğiyle sivrilmiş, sol kimliğiyle de kamu yönetimini, vergi ve harcama politikalarını, Sayıştay'ı, denetimin demokratikleşmeye katkısını sorgulamaya girişmişti. 1970'lerde Sayıştay Denetçileri Derneği'nin çıkardığı ve kamu mali yönetimi alanında dönemin en yetkin bilimsel dergilerinden olan Mali Hukuk'ta ilk yazılarını yayımlamaya başladı.

12 Eylül darbesinden ve Sayıştay Denetçileri Derneği'nin 1983'te kapatılmasından sonraki süreçte Fikret Gülen mesleki alanda uzmanlaşmaya, denetim süreçleri konusunda uygulama deneyimleri yanında kuramsal donanımını geliştirmeye yöneldi. Bu yönünü özellikle 1990'lı yılların ikinci yarısında Sayıştay ile İngiltere Ulusal Denetim Ofisi'nin (NAO) ortaklaşa yürüttüğü "Performans Denetimi Pilot Projesi'nde" denetim ekibi yöneticisi görevini üstlenerek pekiştirdi. 1999 yılında Sayıştay'da ilk defa kurulan "Performans Denetimi Grubu"nda yönetici olarak görev aldı.

Bu bağlamda, NAO'nun 1996 yılında Antalya'da, UNDP'nin 1999 yılında Bratislava'da, ASOSAI'nin 2000 yılında Bangkok'da düzenlemiş olduğu Performans Denetimi kurslarına katıldı. 1996-1999 yılları arasında Sayıştay Denetçileri'ne verilen kurum içi Performans Denetimi Eğitim Kurslarına kurs materyallerini de hazırlayarak eğitici işlevini üstlendi. Maliye Bakanlığı'nın 2002 yılında düzenlediği "Stratejik Planlama ve Performans Ölçümü" konulu eğitim seminerine de eğitici olarak katıldı.

"Performans Denetimi -Temel Kavramlar, Yöntemler, Teknikler, Yaklaşımlar-" ve "Finansal Denetim" isimli incelemeleri ile hazırladığı "Performans Denetimi-Kavramlar, İlkeler, Metodoloji ve Uygulamalar" isimli broşürü Sayıştay yayınları arasında yayınlandı. Ayrıca, yine Sayıştay tarafından yayınlanan "Performans Ölçümü", "Verimlilik Denetimi", "İnsan Kaynağının Denetimi", "Performans İncelemelerinde Örneklemeyi Yararlanılması" isimli kitapların İngilizce'den Türkçe'ye aktarılmasına katkı sağladı.

* Prof. Dr. , TBMM CHP İzmir Milletvekili

Fikret'in 1992-1996 sürecinde bir başka deneyimi daha oldu. SHP-DYP Koalisyon Hükümeti ile açılan bu dönemde, Sayıştay Uzman Denetçisi kadrosunu koruyarak, Başbakanlık'ta geçici görev aldı ve Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı'nın (Prof. Dr. Türkan Akyol'un) danışmanı olarak çalıştı. 1994 yılında bir süre Kadın ve Sosyal Hizmetler Müsteşarlığı Müsteşar Yardımcılığı görevini yürüttü.

Fikret'in meslek yaşamında daha kalıcı bir değişiklik 2002 yılında CHP'nin ikili bir siyasi yelpazede Meclis'in Anamuhalefet grubunu oluşturmasından sonra oldu. Benim Grup Başkan Vekilliğini üstlendiğim ilk yasama yılında, Grup danışmanlıklarını yeniden oluştururken, Sayıştay'dan arkadaşlarımız bana Fikret'i önerdiklerinde bir an bile duraksamadım. Benim Grup Başkan Vekilliğim bir yıl sürdü; ama bu süre Fikret ile aramızda benzersiz bir iş ve dostluk ilişkisinin kurulması için yeterli oldu. Fikret izleyen dönemde de, son günlerine kadar aktif olarak Grup Danışmanlığı'nı sürdürdü; bu süre boyunca da benim gerek Parti'nin Genel Merkez yöneticisi gerekse sade milletvekili olduğum dönemlerde mesleki dayanışmamız ve ideolojik yakınlığımız daha da pekişti.

AKP'nin kamu yönetimi düzeneğini darmadağın eden Kamu Yönetimi Temel Kanunu gibi girişimlerine karşı 2003'ten itibaren hep birlikte mücadele ettik. CHP'nin yerel yönetimlerden sorumlu yöneticisi olarak 2003-2007 döneminde çıkardığım Yerel Yönetim Dergisi, onun sayesinde sağlam bir bilgi ve kuram temeline oturabildi. Belediyeler Kanunu gibi yerel yönetimleri ilgilendiren yeni düzenlemeleri belediye başkanlarımıza ve belediye/il genel meclisi üyelerine anlatabilmek için yaptığımız bölge toplantılarında ve bu toplantılarda dağıtılan kitapçıkların oluşmasında hep Fikret'in vazgeçilmez katkıları vardı.

Bağımsız Sosyal Bilimciler (BSB) çalışmalarına katkıları da bu dönemde yoğunluk kazandı ve bizi birbirimize daha çok bağladı. Meclis'in yasama envanterinin çıkarılmasındaki çabalarını önce bir CHP yayını olarak gerçekleştirdik; daha sonra bu sistematik çaba BSB'nin yıllık yayınlarına kaynaklık etti; en sonunda da İlhan Uzgel ve Bülent Duru'nun editörlüğünde yayınlanan *AKP KİTABI: Bir Dönüşümün Bilançosu* (Phoenix Yayınları, Şubat 2009) kitabında yer aldı.

2003-2009 dönemi, Fikret için yorucu olduğu kadar verimli bir dönem de oldu. Bu dönemde, biraz da bu döneme özgü koşulların yani AKP kuşatmasına bir yanıt verme gereksiniminin ve Fikret'in genişleyen ve onun önemini keşfeden çevresinin de zorlamasıyla, daha önce tüm yazıp çizdiklerinin tümünü katlayan bir yayın etkinliği içinde olabildi. İlişikteki kaynakçaya bakıldığında bu dönemin Fikret'in yazın yaşamındaki ağırlığını kolayca fark etmek mümkündür.

Fikret, kamu mali yönetimi ve denetimini sorgulayan eleştirel bir konumdan başlayıp giderek yasama süreçlerini, siyaset yapma biçimlerini ve toplumsal sorumlulukları sorgulama noktasına vardı. Sol-eleştirel kimliğiyle, inanılmaz çalışkanlığıyla, zeka ve bilgiyle desteklenen çalışmaları bizim için gelecekte de rehber olmayı sürdürecektir. Bu nedenle ilişikteki kaynakçanın hazırlanmasında katkısı olan sevgili dostları/ortak dostlarımız Sayıştay'dan meslektaşları Ali Rıza Aydın, Baran Özeren ve Sacit Yörüker'i, Danışmanım Celal Özcan'ı ve Sekreterim Methiye Acar'ı takdir ve minnetle anmak isterim.

Fikret'in hastalığının ortaya çıkışı (Şubat 2009) ile ölümü (8 Aralık 2009) arasında geçen sürede sevgili eşi Sema ve oğlu Can ona büyük destek oldular. Dostları da, bu arada Methiye Acar ve A. Kadir Sev de bir an olsun onu yalnız bırakmadılar. Ama o zaten hiç yalnız kalamazdı; sevenleri çok fazlaydı ve dünyadan, dünya meselelerinden bir gün bile kopamazdı. Hasta günlerinde bile ondan ben ya da Grup Yönetimi bir katkı istediğimizde gözleri parladı, hemen araştırmaya/yazmaya koyuldu; kendisi için "gün sayılmaması" (bu, onun sözlerydi) ve hatta onun katkılarına ihtiyaç duyulması kendisini fazlasıyla mutlu ediyor, yaşama bağlanmasına yol açıyordu. Fikret, iş edindiği konuyu hasta yatağında bile tamamlama özeni içinde olabilen eşi benzeri bulunmaz bir azim ve görev insanıydı.

Fikret Gülen ile aynı zaman dilimi içinde, aynı ülkede ve kentte, aynı çalışma ortamında, benzer siyasal ideolojik yakınlıklar içinde yaşamış olmaktan dolayı kendimi ayrıcalıklı sayıyorum. Fikret Gülen adam gibi adamdı. Özü sözü birdi. Ona sonuna kadar güvenebilirsiniz. Fikret'i çok erken yitirdik. Ailesine, biz dostlarına ve topluma verebileceği hala çok şeyler vardı.

İyi ki seni tanıdım dostum. Ve tüm yakınların ve dostların adına, iyi ki yaşamlarımız seninkiyle kesişti Fikret...

Fikret Gülen Bibliyografyası^{1*}

I. YAYIMLANMIŞ İNCELEMELERİ, ÇALIŞMALARI

Gülen, Fikret, “*Finansal Denetim*”, Sayıştay Başkanlığı Yayınları Cumhuriyetin 75’inci Yıldönümü Dizisi, 1998

Gülen, Fikret, “*Performans Denetimi: Temel Kavramlar, Yöntemler, Teknikler ve Yaklaşımlar*”, Sayıştay Başkanlığı Yayınları, Hizmetiçi Eğitim Yayınları Dizisi, No: 2, 1999

II. KATKIDA BULUNDUĞU KİTAPLAR, YAYINLAR

CHP, Oğuz OYAN’ın Editörlüğünde, “AKP’nin Yasama Karnesi Kasım 2002-Haziran 2007”, Haziran 2007 (Bu yayının tamamı Fikret Gülen tarafından hazırlanmıştır.)

BSB, IMF Gözetiminde On Uzun Yıl - 1998-2008 Farklı Hükümetler Tek Siyaset, Yordam Kitap, 2007, İstanbul (Ortak yayına katkı)

BSB, 2008 Kavşağında Türkiye - Siyaset, İktisat ve Toplum, Yordam Kitap, 2008, İstanbul (Ortak yayına katkı)

BSB, Türkiye’de ve Dünya’da Ekonomik Bunalım 2008-2009, Yordam Kitap, 2009, İstanbul (Ortak yayına katkı)

Gülen, Fikret, : “*AKP’nin İktidar Olduğu Dönemde Yasama Faaliyetleri (2002-2007)*”, Ed: İlhan Uzgel, Bülent Duru, AKP KİTABI Bir Dönüşümün Bilançosu, Phoenix Yayınları, Şubat 2009,

III. DERGİLERDE ÇIKAN MAKALELER

“**Mali Hukuk**” (*Sayıştay Denetçileri Derneği Meslek Dergisi*)

Gülen, Fikret, “*Denetimin Demokratikleşmeye Katkısı*”, Mali Hukuk, Sayı:44, Mayıs 1977.

Gülen, Fikret, “*1979 Bütçesine Genel Bir Yaklaşım*”, Mali Hukuk, Sayı:55, Mart 1979.

1 (*)Ali Rıza Aydın, Oğuz Oyan, Baran Özeren, Sacit Yörüker’in katkılarıyla hazırlanmıştır.

Gülen, Fikret, “*Son Vergi Tasarısı Üzerine*”, Mali Hukuk, Sayı:61, Mart 1980.

Gülen, Fikret, “*Sayıştay’ın Yeri Yargı (mı) Olmalı?..*”, Mali Hukuk, Sayı:70, Kasım 1981.

“Mülkiye” (*Mülkiyeliler Birliği Dergisi*)

Yörüker, Sacit – Gülen, Fikret, “*Yeni Bir Sayıştay İçin Düşünceler*”, Mülkiye, Sayı: 140, 1992.

Gülen, Fikret, “*AKP’nin İktidar Olduğu Dönemde Kabul Edilen Yasalar Hakkında Değerlendirme*”, Mülkiye, Sayı:252, Güz 2006

“Memleket - Mevzuat” (*YAYED/Yerel Yönetimler Araştırma Yardım ve Eğitim Derneği’nin Aylık Yerel Yönetimler Dergisi*)

Gülen, Fikret, “*Kamuda Stratejik Planlama ve Performans Bütçesi*”, Sayı:17, Kasım 2006.

Gülen, Fikret, “*Özelleştirme, Yap-İşlet-Devret, Kamu Özel Sektör İşbirliği*”, Sayı:34, Nisan 2008.

Gülen, Fikret, “*23’üncü Yasama Döneminde Yerel Yönetimlerle İlgili Yasal Değişiklikler ve Yürürlüğe Konulan Bakanlar Kurulu Kararları*”, Sayı:37, Temmuz 2008.

Gülen, Fikret, “*Yerel Yönetimlerle İlgili Yasal Değişiklikler*”, Sayı: 39-40, Eylül-Ekim 2008.

“Türk-İş Dergisi” (*İki Aylık Dergi*)

Gülen, Fikret, “*5489 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu*”, Türk-İş Dergisi, Sayı:372, Haziran 2006.

“CHP Yerel Yönetim Dergisi”

Gülen, Fikret, “*Kamu Yönetimi Temel Kanunu’nun Öngördüğü İdari Yapı ve Hesap Verme Sorumluluğu Üzerine Düşünceler*”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:9, Şubat 2004

Gülen, Fikret, “*AKP’nin Kamu Yönetimini Yeniden Yapılandırma Yasaları*”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:10, Aralık 2004

Gülen, Fikret, “5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapan 5436 Sayılı Kanun Üzerine Düşünceler”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:11, Aralık 2005

Gülen, Fikret, “Kamu Personeli Kanunu Tasarısı Taslağı Hakkında Değerlendirmeler”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:11, Aralık 2005

Gülen, Fikret, “Belediyelerde Norm Kadro-Yeni Bir Hayal Kırıklığı”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:12, Temmuz 2006

Gülen, Fikret, “Sorunlara Adil, Makul ve Doğru Çözümler Getirmeyen 5489 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:12, Temmuz 2006

Oyan, Prof. Dr. Oğuz - Gülen, Fikret, “10 Soruda Belediyelerin ve İl Özel İdarelerinin Gelirleri”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:13, Aralık 2006

Gülen, Fikret, “Danıştay, Norm Kadro İlke ve Standartlarına İlişkin Esasların Yürütmesini Durdurdu”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı: 13, Aralık 2006

Gülen, Fikret, “Özelleştirme, Yap-İşlet-Devret ve Kamu Özel Sektör İşbirliği”, CHP Yerel Yönetim Dergisi, Sayı:14, Mayıs 2007

“Dosya 08” Yerel Yönetimlerde Katılım

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bülteni

Gülen, Fikret, “Özelleştirme, Yap-İşlet-Devret, Kamu Özel Sektör İşbirliği”, Bülten 64, Aralık 2008

IV.SEMPOZYUMLARDA, SEMİNERLERDE, KONFERANSLARDA VE TV PROGRAMLARINDA YAPTIĞI KONUŞMALAR, SUNDUĞU BİLDİRİLER

Gülen, Fikret, “Stratejik Planlama ve Performans Ölçümü” Eğitim Semineri Sunumu, Maliye Bakanlığı, 2002, Ankara

Gülen, Fikret, “Hesapverme Sorumluluğu ve Bağımsız Kurullar”, Sempozyum Bildirisi, STEAM (Stratejik Teknik Ekonomik Araştırmalar Merkezi) “II. Bağımsız Kurullar ve Piyasa Ekonomisi Arenası”, 17-18.12.2002, Ankara. (Hıfzı Devenci ile birlikte sunulan tebliğ)

Gülen, Fikret, “*Dış Denetim Nasıl Tasarlanmalı?*”, Sempozyum Tebliği, **STEAM –Stratejik Teknik Ekonomik Araştırmalar Merkezi. “2. Kamu Harcamalarında Hesap Verebilirlik Ve Şeffaflık İçin Denetim Arenası”**, 2-3 Nisan 2003, Ankara.

Gülen, Fikret, “*Bütçe ve Saydamlık*”, Konferans Sunumu, **Marmara Üniversitesi ve Toplumsal Saydamlık Hareketi Derneği, “Gün Işığında Kamu Yönetimi Konferansları”**, 28 Nisan 2004, Marmara Üniversitesi Bahçelievler Kampüsü Konferans Salonu, İstanbul.

Gülen, Fikret, “**Belediye Kanununda Personele İlişkin Düzenlemeler**” konulu sunum, Belediye Başkanları Muğla Bölge Toplantısı, 20 Mayıs 2005, Muğla.

Gülen, Fikret–Eryılmaz, Muzaffer(Çankaya Belediye Başkanı), “Belediyelerde Norm Kadro”, Kanaltürk, Farklı Bakış Programı, 13 Haziran 2006.

Gülen, Fikret, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Adana Şubesi, “**Ekonomik Gelişmemiz ve Bölge Kalkınma Ajansları**”, Panelist, 28 Eylül 2006, Seyhan Oteli, Adana.

V. YAYIMLANMAMIŞ ÇALIŞMALAR/BİLGİ NOTLARI

(Aşağıdaki liste, çok sayıda çalışmadan/bilgi notundan bir kısmını içermektedir.)

Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı Üzerine Düşünceler

Kalkınma Ajansları Kanun Tasarısı Hakkında Bilgi Notu (29.4.2005)

Yerel Yönetimlerle İlgili Kanun Tasarıları Hakkında Bilgi Notu

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar Hakkında Kanun Tasarısı İle İlgili Bilgi Notu (4.2.2005)

Sayıştay Kanun Teklifi Hakkında Bilgi Notu

Performans Denetimi Üzerine Çalışmaları

Çalışma Kağıtları

Performans ve Risk Denetim Çalışmalarında Danışman Kullanımı

Mülakat Nasıl Yapılır

Performans Denetiminin Ortaya Çıkışı ve Gelişmesi

Çeşitli Ülkelerde Kamu Yönetimlerinin Performansları ile Yasal Düzenlemelere İlişkin Bilgi Notu

Performans ve Risk Denetim Raporlarının TBMM'ne Gönderilmesi

Rehber Hazırlığı

Kurs Notları

Slayt Sunumu (Performans Denetimi hk. Meslek Mensuplarına Brifing)

Slayt Sunumu (Performans Denetiminin Temel Kavramları Hakkında Bilgiler)

AKP'nin İktidar Olduğu Ekim 2002 Tarihinden Ağustos 2009 Tarihine Kadar CHP'nin Anayasa Mahkemesi'ne Yaptığı İptal Başvuruları

VI. YÖNETİM VE YAYIN KURULLARI ARACILIĞIYLA KATKILARI

Sayıştay Denetçileri Derneği Yönetim Kurulu Üyeliği (1976–1978 Dönemi)

Mali Hukuk (Sayıştay Denetçileri Derneği Meslek Dergisi, iki aylık dergi, Yayın Kurulu Üyeliği.(42-64.sayılar)

Mülkiyeliler Birliği Genel Merkezi bünyesinde oluşturulan Mülkiye Araştırma Merkezi (MAR) Yönetim Kurulu Üyeliği

VII. HAZIRLADIĞI BROŞÜRLER

Sayıştay Başkanlığı, Performans Denetimi Broşürü, Mart 2002, Ankara

VIII. KATKILARI DOLAYISIYLA KENDİSİNE YAPILAN ATIFLAR

Oyan, Prof. Dr. Oğuz, “Kamu Yönetimi Reformu mu?, Kamu Hizmeti Kavramının Yokedilişi mi?”, Mülkiye Dergisi, Sayı:243, Bahar 2004

Oyan, Prof. Dr. Oğuz, “Dış Denetim Nasıl Çalışacak?”, Dünya Gazetesi, 16 Temmuz 2004

Oyan, Prof. Dr. Oğuz, “Yasama Faaliyetleri Hangi Noktada?”, Birgün Gazetesi, 18 Temmuz 2006

Oyan, Prof. Dr. Oğuz, “Ulus Devlet ve Etnik Farklılık”, Dünya Gazetesi, 9 Aralık 2009.